

ЧОМУ ДОСІ ПРИ НАПИСАННІ ДИСЕРТАЦІЙ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ РАДЯНСЬКІ НАРАТИВИ?

Колб Олександр Григорович

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
професор кафедри кримінального права та процесу
Державний податковий університет
м. Ірпінь, Україна*

Дучимінська Леся Миронівна

*начальник управління контролюючо-перевірочної роботи
Головного управління Пенсійного фонду України у Волинській області
м. Луцьк, Україна*

Міністерством освіти і науки (МОН) України у 2017 році затверджені Вимоги до оформлення дисертацій [1]. Проте, через відсутність у них правил, що стосуються стилю викладення дисертаційних матеріалів у роботі, досі здобувачі застосовують при цьому колись схвалені радянською владою такі словосполучення, як : на нашу думку; ми вважаємо; ми констатуємо тощо. А, це, у свою чергу, не дозволяє у повній мірі в умовах відкритої агресії російської федерації (рф) проти України нейтралізувати, блокувати, ліквідувати, т.ін. детермінанти, що сприяють розвитку в нашій державі такого суспільно небезпечного явища, як «руський мір» [2].

Сутність цієї проблеми полягає у тому, що в часи СРСР у всіх галузях суспільної діяльності домінуючими були підходи партійних керівників і в цілому влади, а тому поширеним у всіх публічних виступах було словосполучення «є думка...», що зводило нанівець індивідуальні оціночні позиції тих чи інших осіб щодо відповідних суспільних відносин, включаючи і сферу науки. При цьому, на жаль, такий стиль залишився на науковому рівні до сьогодні, що не тільки суперечить сучасній державній політиці України, пов'язаній з протидією «руському міру», але й законам формальної логіки та наукової методології дослідження.

Зокрема, вже на обкладинці будь-якої дисертації, а також в анотації до неї здобувачем зазначається, що вона містить результати власних досліджень, а також про те, що дана кваліфікаційна наукова праця підготовлена на правах рукопису. Тоді виникає цілком логічне запитання, а до чого тут «ми дослідили» чи «ми встановили» тощо?!

Як видається, в дисертації автору слід апелювати не до анонімного співавторства (на нашу думку; на наш погляд; на наше переконання, т.ін.), а до результатів проведеного дослідження, вживаючи при цьому такі словосполучення, як: як показали результати даного наукового пошуку; як встановлено в ході цієї наукової розвідки; виходячи з отриманих результатів дослідження, можна констатувати тощо [3].

Зазначений науковий підхід не тільки дозволить мінімізувати негативні впливи «руського міра» на сферу освіти і науки України, але й дасть можливість ученим вийти з «театру абсурду», який на сьогодні нівелює індивідуальні досягнення будь-якого здобувача, позаяк оцінка його роботи здійснюється через призму таких радянських наративів, як : «ми...»; «на нашу думку...»; «на наш погляд...» тощо.

Без сумніву, в таких умовах та з урахуванням реальних загроз національній безпеці України з боку рф, слід по-новому викласти Вимоги до оформлення дисертацій, які у свій час вказані вище проблеми не відрегулювали [1].

З огляду цього та у зв'язку з необхідністю підвищення рівня дисертаційних пошуків у нашій державі, варто також змінити підходи здобувачів до опису у своїх роботах питань, що стосуються методології їх досліджень.

Як правило, молоді учені у зазначеному підрозділі дисертації піддають опису доктринальні позиції науковців, у яких вони дають визначення поняття «методологія дослідження». Натомість, здобувачам слід у даному підрозділі пояснити, які методи, прийоми і засоби застосовувались ними при з'ясуванні змісту предмета обраного ними наукового пошуку. Саме з цих міркувань, у свій час в авторефераті дисертації, зокрема у її вступі, структурно визначався спеціальний підрозділ «методи дослідження».

Як показує практика, у сьогоднішній існує низка й інших суттєвих проблем, що пов'язані з технологією написання дисертацій в Україні, що виступає додатковим аргументом відносно того, що сучасні Вимоги МОН є архаїчними та такими, що потребують нових підходів та змістовних видозмін.

У цьому сенсі, наприклад, звертає на себе увагу той факт, що у більшості дисертацій кількість завдань дослідження не співпадає з кількістю висновків за розділами та у цілому по дисертації, а також ні в перших, ні в других не вживаються такі ключові слова, як: встановлено; запропоновано; доведено; сформульовано; визначено тощо.

Отже, в наявності складна теоретико-прикладна проблема, яка має бути вирішена на всіх рівнях її реалізації (організаційному; нормативно-правовому; науковому; т.ін.).

Література

1. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.

2. Соня Кошкіна. Що таке «руській мір» і як він став ідеологією путінського фашизму? *LB.ua*: URL: https://lb.ua/news/2024/05/14/613111_shcho_take_russkiy_mir_i_yak_vin_stav.html.

3. Ковальчук В. С. Кримінально-процесуальні засади запобігання правопорушенням у сфері виконання покарань України: дис...канд.юрид.наук: 12.00.08. Кропивницький: Донецький державний університет внутрішніх справ, 2024. 320 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-22>

ВІЙСЬКОВА ЗЛОЧИННІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ПРЕДМЕТУ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Корнієнко Максим Вікторович

*доктор юридичних наук, професор,
проректор*

*Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

У кримінології завжди відстоювалася позиція, згідно з якою стан і тенденції окремого роду злочинності прямо залежать від стану загальної злочинності, що перебуває в тісному взаємозв'язку із загальними, економічними, політичними, соціальними, правовими, організаційними, морально-психологічними та іншими процесами в державі. Підтримуючи позицію О.О. Шкути до проголошення в Україні воєнного стану така тенденція знаходила своє практичне підтвердження. Проте як показало наше дослідження, ні економічні, соціальні та правові процеси в країні не справляють такого надзвичайного впливу на зростання кількості військових кримінальних правопорушень, як зміна воєнно-політичної ситуації в державі [1, с. 75].

З лютого 2014 року Україна фактично опинилася в стані неоголошеної війни з рф, яка спочатку за допомогою військової операції окупувала та анексувала АР Крим, а потім здійснила військову агресію в окремих регіонах Донецької і Луганської областей, у зв'язку з чим Рада національної безпеки та оборони України 14 квітня 2014 р.